

Ενότητα 9

Πώς τα πουλιά
νοιάζονται για τα μικρά
τους

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

ΠΩΣ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΝΟΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΟΥΣ

Η αναπαραγωγική περίοδος για τα πουλιά είναι ως επί το πλείστο την άνοιξη. Κάποια πουλιά μένουν με το ίδιο ταίρι για όλη την ζωή τους (π.χ. Κύκνοι και Πετροχελίδονα), ενώ άλλα αναζητούν καινούργιο ταίρι κάθε χρόνο. Τα πλείστα είδη (περίπου το 90%) είναι επιβεβαιωμένα μονογαμικά, πράγμα που σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου, ζευγαρώνουν μόνο με ένα ταίρι. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, αν σκεφτεί κανείς τον χρόνο και την ενέργεια που χρειάζονται τα πουλιά για να κλωσήσουν τα αυγά τους και να μεγαλώσουν τα μικρά τους.

Τα αρσενικά του Αυτοκρατορικού Πιγκουίνου της Ανταρκτικής που έχουν την ευθύνη για την επώαση των αυγών, αναπαράγονται πολύ μακριά από τις ωκεάνιες περιοχές όπου αναζητούν τροφή, πράγμα που τους αναγκάζει να τα βγάλουν πέρα χωρίς τροφή για μεγάλα χρονικά διαστήματα (μέχρι και 110 μέρες) και αντ' αυτού να χρησιμοποιούν τα αποθέματα σε λίπος που έχουν συσσωρεύσει από προηγούμενως. Ως αποτέλεσμα, τα αρσενικά χάνουν μέχρι και 45% της μάζας σώματός τους. Το αρσενικό μπορεί να σταματήσει να επωάζει μόνο όταν το θηλυκό τον απαλλάξει από αυτή την υποχρέωση και έτσι μπορεί να αναπληρώσει τα αποθέματά του σε λίπος. Εάν η επώαση του νεοσσού ολοκληρωθεί προτού φτάσει η μητέρα του, το αρσενικό είναι αυτό που θα το εναποθέσει στο έδαφος, θα το προστατεύσει και θα το ταΐσει με 'γάλα' που εκκρίνεται μέσα στον οισοφάγο του. Μετά από μια απουσία περίπου δυο μηνών, το θηλυκό επιστρέφει και αναλαμβάνει τη φροντίδα του μικρού, ταΐζοντας τον νεοσσό με αναμασημένη τροφή. Εν τω μεταξύ, το αρσενικό εξορμά για αναζήτηση τροφής στη θάλασσα, όπου και περνά κάποιες βδομάδες. Μετά την επιστροφή του αρσενικού, οι γονείς προσέχουν τον νεοσσό τους εναλλάξ.

Όσο ο ένας γονιός φροντίζει τον νεοσσό, ο άλλος ταξιδεύει μέχρι και 120 χιλιόμετρα μακριά, μεταξύ της περιοχής φωλιάσματος και της ανοικτής θάλασσας και αναζητά τροφή. Δυο μήνες μετά την εκκόλαψη, όταν ανέβει λίγο η θερμοκρασία, τα μικρά μαζεύονται όλα μαζί σε ένα χώρο σαν σε 'βρεφονηπιακό σταθμό', όπου στριμώχνονται για να ζεσταίνονται. Ακόμη και τότε συνεχίζουν οι γονείς τους να τα ταΐζουν, αναζητώντας τροφή στον ανοικτό ωκεανό.

Οι Πιγκουίνοι γεννούν τα αυγά τους με την έναρξη του ανταρκτικού χειμώνα, όταν οι θερμοκρασίες μπορούν να σημειώσουν πτώση μέχρι και 50 βαθμούς Κελσίου υπό από το μηδέν.

Οι τροπικοί βούκεροι χρησιμοποιούν μια εντελώς διαφορετική τεχνική για να αναπαραχθούν. Αφού εντοπίσουν ένα κοίλο δέντρο, κατάλληλο για να γεννήσουν εκεί τα αυγά τους, το αρσενικό 'φυλακίζει' το θηλυκό μέσα στην τρύπα του δέντρου, όπου και παραμένει μέχρι να επωαστούν οι νεοσσοί και να μεγαλώσουν λίγο, διαδικασία που παίρνει συνήθως τρεις μήνες. Το αρσενικό συνεχίζει να τρέφει το θηλυκό μέσα από μια μικροσκοπική τρύπα και βεβαιώνεται ότι τόσο τα αυγά όσο και οι νεοσσοί είναι ασφαλή από πιθανούς θηρευτές.

Ο χρόνος εκκόλαψης είναι, συνήθως, συντομότερος για τα μικρότερα πουλιά (Τσαγκαρούθκια – 12 με 14 μέρες, Στρούθοι – 13 με 14 μέρες, Ζελιδόνια – 14 με 16 μέρες). Περιέργως, ο Πευκοδρυοκολάπτης επωάζει μόνο για 8 μέρες. Για τα μεγαλύτερα πουλιά, όπως οι πάπιες, ο χρόνος επώασης διαρκεί από 21 μέχρι 30 μέρες, για τις χήνες και τις κουκουβάγιες από 30 με 35 μέρες, ενώ η επώαση για τις στρουθοκάμηλους διαρκεί από 50 μέχρι 60 μέρες. Τα έμου και τα βασιλικά άλμπατρος του νότου είναι οι ταγοί της διαδικασίας με ρεκόρ 82 ημερών για ολοκλήρωση της διαδικασίας της επώασης.

Κάποια είδη, όπως οι κουκουβάγιες, ξεκινούν την επώαση από τη στιγμή που γεννούν το πρώτο αυγό, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα την εκκόλαψη σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα (ασύγχρονη εκκόλαψη). Άλλα είδη ξεκινούν τη διαδικασία της εκκόλαψης αφού γεννήσουν το δεύτερο αυγό, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα ο τρίτος νεοσσός να είναι μικρότερος και υποσιτισμένος.

Από την άλλη, τα ορτύκια δεν ξεκινούν την επώαση μέχρι να γεννήσουν και το τελευταίο αυγό και συνεπώς όλοι οι νεοσσοί εκκολάπτονται ταυτόχρονα (συγχρονισμένη εκκόλαψη). Κατά τρόπο συναρπαστικό, οι νεοσσοί των ορτυκιών που δεν έχουν εκκολαφθεί επικοινωνούν ανάμεσα τους, εκπέμποντας αμυδρά τιτίβισματα. Το πρώτο τιτίβισμα πυροδοτεί απάντηση από τους υπόλοιπους νεοσσούς που ακόμη δεν έχουν εκκολαφθεί από το αυγό τους. Το τιτίβισμα έχει μάλλον γρήγορο ρυθμό, όμως μπορεί να επιβραδυνθεί, εάν οι υπόλοιποι νεοσσοί δεν είναι έτοιμοι να εγκαταλείψουν το αυγό τους. Μόνο όταν το τιτίβισμα σε όλα τα αυγά έχει την ίδια συχνότητα ξεκινά η εκκόλαψη. Οι ήχοι που εκπέμπουν οι νεοσσοί είναι και ένα μήνυμα για τους γονείς. Για τα ορτύκια είναι ζωτικής σημασίας να εγκαταλείψουν τη φωλιά όλοι οι νεοσσοί ταυτόχρονα, αυξάνοντας έτσι τις πιθανότητές τους για επιβίωση.

Οι νεοσσοί βγαίνουν από το αυγό κάνοντας μια ή περισσότερες τρύπες, με το λεγόμενο «δόντι» του αυγού, το οποίο είναι μια προέκταση που μοιάζει με κέρατο στην άκρη του πάνω ράμφους. Διευκολύνει το κτύπημα του αυγού και μετά την εκκόλαψη χάνεται. Αφού κάνουν ένα άνοιγμα με το κατάλληλα μέγεθος, οι νεοσσοί σπάζουν το κέλυφος με τη δική τους μυϊκή δύναμη, σε μια ή περισσότερες περιοχές. Τα ενήλικα πουλιά μεταφέρουν τα σπασμένα κελύφη μακριά από τη φωλιά ή τα καταπίνουν, ώστε να μην μπορούν οι θηρευτές να εντοπίσουν τα μικρά.

Τα πουλιά με συντομότερες περιόδους επώασης μπορεί να κάνουν και δεύτερη παρτίδα αυγών εάν, λόγω κακών καιρικών συνθηκών ή θηρευτικής δραστηριότητας, τα αυγά της πρώτης προσπάθειας έχουν καταστραφεί. Ως γενικός κανόνας, χρησιμοποιείται η ίδια φωλιά, παρόλο που κάποια πουλιά θα βρουν άλλη φωλιά για να αυξήσουν τις πιθανότητες επιβίωσης των μικρών τους.

Τα μικρά πολλών πουλιών παραμένουν στη φωλιά μέχρι να αυτονομηθούν πλήρως και να μπορούν να πετάξουν. Μέχρι να γίνει αυτό, καλύπτονται με λεπτά πούπουλα που καθιστούν αδύνατο γι' αυτά να διατηρούν τη σωστή θερμοκρασία σώματος. Εξ αιτίας του ανεπαρκούς φτερώματός τους και της περιορισμένης ικανότητάς τους να ρυθμίζουν τη θερμοκρασία τους, πρέπει να τα ταΐζουν και να τα κρατούν ζεστά οι γονείς τους κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στη φωλιά. Επειδή ο χρόνος μέχρι να ανεξαρτητοποιηθούν είναι πολύς, οι γονείς πρέπει να βεβαιώνονται ότι οι νεοσσοί είναι άνετοι και ασφαλείς. Γι' αυτό το λόγο οι φωλιές των πουλιών αυτών είναι καλά κρυμμένες (σε κουφάλες δέντρων, βράχους, ρωγμές) ή περίπλοκα κτισμένες, σαν τις φωλιές της Υφάντρας.

Οι διατροφικές ανάγκες των μικρών είναι μεγάλες και πολύ συχνά και οι δύο γονείς συμμετέχουν στη διαδικασία ταΐσματος. Σε κάποιες δε περιπτώσεις οι γονείς έχουν βοήθεια από τους λεγόμενους «βοηθούς» στη φωλιά, π.χ. νεοσσοί της προηγούμενης χρονιάς. Τα μικρά εκλιπαρούν για τροφή, τεντώνοντας τον λαιμό τους, ανοίγοντας το ράμφος τους διάπλατα και κάνοντας μικρές κινήσεις με δονήσεις του κεφαλιού. Το ανοικτό στόμα του νεοσσοί έχει, συχνά, έντονο χρώμα και διακριτικά σημάδια, καθιστώντας το πολύ ορατό στα ενήλικα πουλιά, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό στην περίπτωση φωλιών που είναι κλειστές ή που βρίσκονται σε κουφάλες δέντρων. Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι στην περίπτωση κάποιων πουλιών, π.χ. στην περίπτωση του Τσακροσγάρτιλου, ο έντονος χρωματισμός στο εσωτερικό του ράμφους, αντικατοπτρίζει πόσο πεινασμένο είναι το μικρό. Στα πεινασμένα μικρά, ο χρωματισμός του ράμφους είναι εντονότερος ως αποτέλεσμα ταχύτερης ροής αίματος σε αυτή την περιοχή του σώματος.

Η όρεξη των νεοσσών είναι ακόρεστη. Το Τσαγκαρούδι μπορεί να ταξιδεύει προς και από τη φωλιά μέχρι και 1000 περίπου φορές την ημέρα για να ταΐζει τα μικρά του με έντομα. Σε ορισμένες περιόδους, καταναλώνει το δικό του βάρος (20 γραμμάρια) σε έντομα ή με άλλα λόγια, 130-200 έντομα, ανάλογα με το μέγεθός τους. Σε αναλογία, μια οικογένεια από Τσαγκαρούθκια θα φάει 75 κιλά έντομα, δηλαδή περίπου τρία εκατομμύρια έντομα. Τα Πετροχελίδονα κυνηγούν έντομα στον αέρα για τα μικρά τους, τα οποία αποθηκεύουν προσωρινά στο πίσω μέρος του λαιμού τους, χρησιμοποιώντας το σάλιο τους για να κάνουν μια μπαλίτσα από αυτά. Ένα Πετροχελίδονο μπορεί να φάει μέχρι και 20.000 έντομα κάθε μέρα και η κάθε μπάλα τροφής μπορεί να περιέχει μέχρι και 1.000 έντομα.

Τα αρπακτικά πουλιά δεν μπορούν να ταΐσουν τα μικρά τους με αντίστοιχη συχνότητα. Οι φορές που τα ταΐζουν είναι λιγότερες, όμως οι γονείς προσπαθούν να τους δίνουν περισσότερη τροφή κάθε φορά. Τα θαλασσοπούλια συχνά καταπίνουν την τροφή, την χωνεύουν προκαταρκτικά και στην συνέχεια τη μηρυκάζουν και την σερβίρουν στο ράμφος τους. Οι νεοσσοί βάζουν το κεφαλάκι τους στο ράμφος των γονιών τους όπου τρέφονται με τον πολτό. Επιπλέον, η διαδικασία διευκολύνει τους νεοσσούς να καταπιούν και να χωνέψουν την τροφή.

Τα περιστέρια εκκρίνουν ένα παχύρευστο υγρό, που μοιάζει με γάλα, με το οποίο ταΐζουν τα μικρά τους. Οι νεοσσοί βάζουν το ράμφος τους στον λαιμό των γονιών τους και τρέφονται με το γάλα. Ο υγρός αυτό συμπληρώνει την πρωτεΐνη που λείπει από τη διατροφή των νεοσσών, η οποία έχει ως βάση της κυρίως σπόρους. Τα Φλαμίνγκο παράγουν επίσης μια παρόμοια κόκκινη ουσία, η οποία είναι πλούσια σε ερυθρά αιμοσφαίρια.

Δεν εκπλήσσει το ότι τα ενήλικα πουλιά δεν κρατιούνται από το να απαλλαγούν από το δύσκολο έργο του ταΐσματος των νεοσσών τους. Πολλά από αυτά ενθαρρύνουν ενεργά τα μικρά τους να πετάξουν, μειώνοντας την τροφή που τους δίνουν. Οι νεοσσοί που κάνουν την πρώτη αδέξια προσπάθεια να πετάξουν, συχνά καταλήγουν στο έδαφος ή σε γειτονικούς θάμνους. Αυτή η περίοδος είναι πολύ επικίνδυνη για τα νεαρά πουλιά – όντας ανίκανα να πετάξουν, συχνά γίνονται λεία για θηρευτές.

Οι Ζάνοι (αρπακτικά πουλιά) χρησιμοποιούν πολύ επιδέξια κίνητρα για να πείσουν τους νεοσσούς τους να πετάξουν. Κατά τη διάρκεια του πρώτου μαθήματος πετάγματος, ο ενήλικας Ζάνος (συνήθως θηλυκό) κάθεται με τη λεία κοντά στη φωλιά και παροτρύνει το μικρό να πετάξει προς αυτό. Εάν οι νεοσσοί επιτύχουν να καλύψουν τη μικρή αυτή απόσταση, το μάθημα γίνεται σταδιακά δυσκολότερο. Το θηλυκό πετάει λίγο πιο μακριά από τη φωλιά, κρατώντας τη λεία στα νύχια της και ενθαρρύνει τον νεοσσο να πετάξει προς αυτή. Εάν το μικρό φθάσει κοντά της, του δίνει τη δυνατότητα να διεκδικήσει την τροφή από τα νύχια της. Το τρίτο μάθημα είναι ακόμα πιο δύσκολο. Αυτή τη φορά, το θηλυκό αφήνει από τα νύχια της τη λεία στη μέση της πτήσης και το εκπαιδευόμενο μικρό πρέπει να την αρπάξει, ενώ πετά. Εάν δεν τα καταφέρει, τη λεία συνήθως αρπάξει ο άλλος γονιός και το μάθημα ξεκινά από την αρχή. Όταν οι νεοσσοί γίνουν αρκετά επιδέξιοι, είναι έτοιμοι να πετάξουν από τη φωλιά.

Η διάρκεια της γονικής φροντίδας ποικίλει και συνήθως καθορίζεται από το μέγεθος του πουλιού. Τα μικρά πουλιά, όπως οι Στρούθοι, τα Τσαγκαρούθκια και οι Σπίνοι φροντίζουν τα μικρά τους για περίπου 3 εβδομάδες μέσα στη φωλιά και 2 εβδομάδες μετά που θα την έχουν εγκαταλείψει. Οι Πελαργοί φροντίζουν τα μικρά τους για περίπου 70 μέρες, ενώ οι ερωδιοί τείνουν να τα φροντίζουν για 7 εβδομάδες όσο βρίσκονται στη φωλιά και 2 εβδομάδες εκτός αυτής.

Τα μικρά των ειδών που γεννιούνται ανεξάρτητα, όπως οι πάπιες, οι κύκνοι και τα βουτηχάρια, περνούν πολύ λίγο χρόνο στη φωλιά. Αφού την εγκαταλείψουν, τα μικρά είναι σε θέση να προβαίνουν σε γρήγορες και ανεξάρτητες κινήσεις. Τα μικρά εκκολάπτονται καλυμμένα με πούπουλα, τα οποία γρήγορα αντικαθίστανται από φτερά. Τα πουλιά αυτά κτίζουν τις φωλιές τους στο έδαφος ή στην επιφάνεια του νερού και ως επί το πλείστον, δεν είναι πολύ προσεκτικά χτισμένες, αν και είναι συχνά καλά κρυμμένες. Παρόλο που φαινομενικά χαίρουν ανεξαρτησίας, τα μικρά συνήθως ζητούν γονική επίβλεψη για κάποια χρονική περίοδο για προστασία από τον ήλιο και τη βροχή, για επιπρόσθετη τροφή και για να διατηρούνται ζεστά τη νύχτα.

Όσον αφορά τα θαλασσοπούλια, τα μικρά τους δεν μπορούν να αναζητήσουν τροφή αλλά την εκπαίδευση των γονιών τους. Η γονική μέριμνα επεκτείνεται και στη μεταφορά, ειδικά όταν τα μικρά δεν μπορούν να πετάξουν. Πολλά υδρόβια πουλιά, όπως ο Νεροβούττης, μεταφέρουν στην πλάτη τους τα μικρά τους μόλις σκάσουν από το αυγό. Οι επιστήμονες δεν είναι ακόμη σίγουροι γιατί το κάνουν αυτό, αλλά πιθανόν είναι για να τα κρατήσουν ζεστά ή να τα προστατεύσουν από μεγάλα ψάρια που μπορεί να τα φάνε. Τα ενήλικα βουτηχάρια ταΐζουν τους νεοσσούς τους, γυρνώντας το κεφάλι τους και βάζοντας τροφή στο ράμφος τους.

Τα μικρά της Πρασινοκέφαλης πάπιας δεν έχουν επαρκείς δεξιότητες για να προστατεύονται από κινδύνους, έτσι η μητέρα (η οποία φέρει και το μεγαλύτερο βάρος της γονικής μέριμνας) πρέπει να παραμένει κοντά τους, αν γίνεται, για να τα προστατεύει από θηρευτές. Το θηλυκό καλεί τους νεοσσούς της που απαντούν κατά τον

ίδιο τρόπο. Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι οι νεοσσοί μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τη φωνή της μητέρας τους προτού εκκολαφθούν!

Τα πουλιά υιοθετούν διάφορες στρατηγικές για να προστατεύσουν τα αυγά και τους νεοσσούς τους από κινδύνους. Ενώ τα πλείστα πουλιά, όταν βρεθούν αντιμέτωπα με κίνδυνο, εγκαταλείπουν τα αυγά τους, και ετοιμάζουν νέα φωλιά, υπάρχουν είδη που προστατεύουν λυσσαλέα τις φωλιές τους. Η συμπεριφορά αυτή αποτελεί γνώρισμα των ευθέως βαδιστικών πουλιών ή των ειδών που κτίζουν τις φωλιές τους στο έδαφος ή ανάμεσα σε χαμηλή βλάστηση. Ακολουθούν διάφορες στρατηγικές και συμπεριφορές για να αποσπάσουν την προσοχή του θηρευτή μακριά από τη φωλιά. Για παράδειγμα, ενδέχεται να προσποιηθούν ότι έχουν σπασμένη φτερούγα και να απομακρυνθούν από τη φωλιά. Ο θηρευτής ακολουθεί τη φαινομενικά εύκολη λεία και όταν η απόσταση από τη φωλιά είναι μεγάλη, το πουλί με ένα πέταγμα διαφεύγει. Αυτή η συμπεριφορά μπορεί να παρατηρηθεί στις Πελλοκατερίνες, στα πλουμίδια και στους κορυδαλλούς. Επίσης, το φτέρωμα των νεοσσοί πολλών ειδών είναι στα χρώματα του φυσικού περιβάλλοντος όπου ζουν και όταν αντιμετωπίζουν κίνδυνο, παραμένουν ήσυχα στο έδαφος και γίνονται ένα με τον χώρο.

Σε κάποιες περιπτώσεις, οι νεοσσοί αναλαμβάνουν οι ίδιοι να αμυνθούν κατά των θηρευτών. Οι νεοσσοί του Πουπούξιου που φωλιάζει σε τρύπες δέντρων εκσφενδονίζουν μια δύσοσμη ουσία που παράγεται από ένα αδένιο που βρίσκεται κάτω από την ουρά τους. Η ουσία αυτή μπορεί να διασχίζει απόσταση μέχρι και 50 εκατοστά. Από την άλλη, τα Θυελλοπούλια, ειδικά τα νεαρά, επιτίθενται στους θηρευτές με ένα δύσοσμο υγρό που βγάζουν από το ράμφος τους.

Πώς συμπεριφερόμαστε κοντά σε μια φωλιά;

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να πλησιάζετε τις φωλιές των πουλιών ή να ενοχλείτε τους ενοίκους τους. Εάν βρεθείτε κοντά σε μια φωλιά, συνίσταται όπως απομακρυνθείτε άμεσα, επειδή τα πουλιά αντιμετωπίζουν τον άνθρωπο ως απειλή και η ανθρώπινη παρουσία ίσως ωθήσει τους γονείς να εγκαταλείψουν τη φωλιά (τα αυγά, κυρίως κατά το πρώιμο στάδιο της επώασης, κινδυνεύουν περισσότερο). Επιπλέον, πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι άλλα άγρια ζώα ίσως μάς παρακολουθούν, όπως τα φιλοπερίεργα κοράκια, τα οποία είναι γνωστόν ότι εκμεταλλεύονται την παρουσία ερευνητών για να ανακαλύψουν και να επιτεθούν στις υπό μελέτη φωλιές.

Είναι σημαντικό επίσης να μην παίρνουμε στο σπίτι νεαρά πουλιά. Σε περίπτωση που φαίνονται αδύναμα, τραυματισμένα ή σε άμεσο κίνδυνο, επικοινωνήστε άμεσα με το BirdLife Cyprus για να σας δώσουμε οδηγίες για το τι μπορείτε να κάνετε και αν πρέπει να κάνετε κάποια ενέργεια.

Είναι γνωστό ότι πολλά είδη πουλιών εγκαταλείπουν τη φωλιά τους σε πολύ μικρή ηλικία. Ειδικά κατά τη διάρκεια της άνοιξης, είναι σύνηθες και φυσιολογικό να δει κανείς νεαρά πουλιά που δεν έχουν πλήρες φτέρωμα να βρίσκονται στο έδαφος, χωρίς να είναι κοντά οι γονείς τους. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι γονείς τους τα έχουν εγκαταλείψει. Πιθανώς να βρίσκονται κάπου κοντά, παρακολουθώντας τα ή ψάχνοντας τροφή για αυτά. Σε αυτή την περίπτωση, μην επεμβείτε. Αν βρείτε ένα πουλί που κινδυνεύει, είτε από άλλους ανθρώπους ή ζώα, θα πρέπει να το μετακινήσετε σε μια πιο ασφαλή περιοχή, αλλά πάντα κοντά στον τόπο που το βρήκατε, έτσι ώστε να μπορούν οι γονείς να το ακούσουν και να το εντοπίσουν.

Αν βρείτε ένα νεοσσό που είναι χωρίς φτέρωμα ή που καλύπτεται με αφράτο χνούδι (ή έχει τα μάτια του κλειστά, αν είναι πολύ μικρό), τότε σαφώς έχει πέσει από τη φωλιά του κατά λάθος. Προσπαθήστε να εντοπίσετε τη φωλιά του και το επιστρέψτε το πίσω. Τα πουλιά, σε αντίθεση με τα θηλαστικά, δεν απορρίπτουν τα νεαρά τους λόγω μυρωδιάς που ενδέχεται να μεταφερθεί από τους ανθρώπους όταν χειρίζονται ένα μικρό πουλί. Αν η επιστροφή του πουλιού στη φωλιά δεν είναι δυνατή, τότε το πουλί εξαρτάται από τον άνθρωπο για την επιβίωσή του μέχρι να είναι έτοιμο για απελευθέρωση. Η διαδικασία αυτή δεν είναι απλή και είναι καλύτερο να αναληφθεί από κάποιο έμπειρο άτομο.

Αν πρέπει να πάρετε το πουλί, βρείτε ένα κουτί από χαρτόνι. Τοποθετήστε μερικές πετσέτες, εφημερίδες ή χαρτί στο κάτω μέρος και ανοίξτε μικρές τρύπες για εξαερισμό. Τοποθετήστε το μέσα στο κουτί προσεκτικά αφού του δώσετε λίγες σταγόνες νερό στο ράμφος. Το κουτί αυτό θα πρέπει να τοποθετηθεί σε ένα ήσυχο μέρος (κάπου ζεστά, αν είναι χειμώνας και κάπου δροσερά, αν είναι καλοκαίρι), έτσι ώστε το πουλί να

μπορέσει να ηρεμήσει. Στη συνέχεια καλέστε την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, η οποία λειτουργεί αναρρωτήριο για άγρια πουλιά και οι λειτουργοί της είναι σε θέση να χειριστούν και να περιθάλψουν άγρια πουλιά.

Να θυμάστε να ξεπλύνετε τα χέρια σας μετά που θα έχετε πιάσει νεοσσούς!

Το παρόν υλικό μεταφράστηκε στα ελληνικά στα πλαίσια του έργου “Seeing the World Through Nature”. Βασίστηκε στο υλικό που παράχθηκε στα πλαίσια του έργου “Empowering Teachers and Pupils for a Better Life Through Nature”, το οποίο τροποποιήθηκε για να είναι κατάλληλο για παιδιά με οπτικές αναπηρίες, με σκοπό την επαφή τους με τον φυσικό κόσμο και τον κόσμο των πουλιών.

Στο έργο συμμετείχαν μη κυβερνητικοί-μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που εργάζονται για την προστασία των πουλιών και είναι μέλη του BirdLife International, της παγκόσμιας ομπρέλας οργανώσεων για τη διατήρηση της φύσης.

Το BirdLife Πολωνίας (OTOP) ήταν ο συντονιστής του προγράμματος ‘Seeing the World Through Nature’, στο οποίο συμμετείχαν επίσης το BirdWatch Ireland, το BirdLife Malta και το BirdLife Cyprus. Η Πολωνική Ένωση Τυφλών (PAB) ήταν ο εταίρος με τον οποίο συνεργάστηκαν οι πιο πάνω οργανισμοί για την προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στις ανάγκες των παιδιών με οπτική αναπηρία.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του χρηματοδοτικού προγράμματος Erasmus+.

Το BirdLife Cyprus ιδρύθηκε το 2003 και είναι ο πιο δραστήριος μη-κυβερνητικός, μη-κερδοσκοπικός οργανισμός για την προστασία της φύσης στην Κύπρο. Με γνώμονά μας την επιστήμη, εργαζόμαστε για την προστασία των πουλιών, των βιοτόπων τους και της ευρύτερης βιοποικιλότητας στην Κύπρο, μέσω δράσεων παρακολούθησης, προάσπισης, εκπαίδευσης και εκστρατειών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης. Περισσότερες πληροφορίες: www.birdlifecyprus.org

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union